

Ingen at rette din anklage imod, for dine fejltrin, din uforsømmelighed og dumhed

KROPSTEATER: Iført sort dragt, sort maske, sorte handsker, halv menneske, halvt insekt, klaprende som bilen ... AF ALEXANDER CARNERA / KØBENHAVN

Post No Bills
Danser Kitt Johnson
Dansekapellet, Copenhagen Stage
Festival, 2019

En siddende sammenkroben krop, hørt sort dragt, sort maske, sorte handsker, halv menneske, halvt insekt, nu klappende som bilen, der bevæger sig i sliksak, eller sidelæns, hele tiden langs jorden, spændt ud i en sittende energi, smidig, umenneskelig, kammalsk, selvfortærende, nu krappende henover den hvide jord, denne abe, dette menneske, aldrig de vestlige kropes naturlige former, men maskerede, bugtede, opstømte kroppe, med hvide øjne, abedyrets tragiske økskonitet, nu larveagtigt, elektrisk, forvredent, ubevægelig.

Denne lille krop trækker rummet til sig og får det til at skæve mere end den vestlige store dans udsørgte kroppe. Det er grusomhedens hemmelighed: tegn,

kroppe og jord der forbindes med hinanden i stedet for at opløses. Fremfor et indtage et abstrakt rum som i den vestlige koreografi føres hele rummet tilbage til kroppen ved hjælp af en vanvittig, forplint og aldrig vellystet nogenhed. Hænderne føres op til ansigtet og trækker håret ud af øjenhulene i masken, det er ikke længere nødvendigt med øjne for at se. Nu stående mens hænderne knapper dragten op ved maven, der først trækker sig sammen og dernæst spiles ud, som en oppustet blære, hovefter konturerne af et ansigt, et barn, et ufødt barn, et gammel barn, legger sig i mavens folder. Døden går forud for fødslen, blodet cirkulerer ikke. Længe bliver kroppen stående mens barnet synes at trække sig tilbage ind i maven, væk fra os, væk fra verden.

Bagfter forlader den stående krop dette rum ad en bagdør i det ene hjørne. Og vi, tilskuere, bevæger os tavst, uden applaus,

Butoh-dans, kropsdans, kropskunst: fordrejningens teater.

henover det samme gulv, den samme jord, ud ad den samme bagdør, det rum og den scene, der ikke er mere, hvor der kun er kroppen, nogenheden, livet. Butoh-dans, kropsdans, kropskunst: fordrejningens teater. *Post No Bills* er titlen på dette stykke: Ingen at rette din anklage imod, for dine fejltrin, din uforsømmelighed og dumhed. Ingen Gud, ingen syndsforladelse, ingen ansvarsløshed eller allad. Ikke engang her mens vi står udenfor Dansekapellet på Bispebjerg Kirkegård i København.

Arte povera. *Post No Bills* er en undersøgelse af krisen som skabende transformator. For kritisk erfaring erhverves ved at gennemleve kriser. Krise og kritik betinger hinanden. Krise og kritik har læles rod i det græske *krainin*: at skille, afgøre, rensse. Kritik er stillingtagen til virkeligheden. Med kritik skilles grund til at pakke tingene ind i en. I oplægget til stykket hedder

celte sig ud af flokken og bliver et ansvarligt menneske. Krisen udgør derfor altid et brud med fortiden. Som giver mulighed for at se noget dybt væsentligt i øjnene, nemlig hvad livet grundlæggende handler om og hvilke værdier der tæller.

Post No Bills er en arte povera, (ital. «fattig kunst») der stammer fra den italienske bevægelse i 1960'erne og 70'ernes Norditalien, hvor kunstnerne, som et led i den politiske opstand, indtog en radikal position. Med afsæt i kunstkritiker Germano Celatis tanker om kunstens på én gang skabende og kritiske potentialer skulle kunsten bruges til at udforske og angribe de etablerede institutioner, magthavere, industri og kultur.

Og Johnsons teaterkunst kiler sig ind der, hvor fatningen i tiden endegyldigt er tabt, og det nye ukendte knapt anes. Der er ingen grund til at pakke tingene ind i en. I oplægget til stykket hedder

det: «Når vi ikke længere kan ignorere det helt fatale i at forveksle ekspansion med udvikling. Når valget står mellem død eller forandring. [...] Lige der møder vi det afblandede illusionløse menneske med tomme hænder. Slæet hjem. Fri til at genopfinde begyndelsen.»

Kroppen som modstand. Igenem otte år har jeg fulgt den danske danser og kropskunstner Kitt Johnson (f. 1956), der er uddannet både i idræt og som koreograf, og selvært solodanser gennem 25 år. Siden jeg første gang overværede Johnsons snede, skulpturelle og forvredne Francis Bacon-lignende kropsperformance i stykket *DRIFT*, der undersøger mennesket som driftsvanset langt mellem kultur og natur, har jeg haft en følelse af at være vidne til noget helt særligt. Johnson kombinerer en intens udgave af en minimalistisk kropskunst som virker så meget desto mere direkte

og ekspressiv. Kroppen tænker mens den som en anden larve, forvredent, sårbart og nøgent, optegner sine egne tableauer. Et levende maleri. Bruegel, Hieronimus Bosch, Bacon, ikke mennesket som behersker, taler og mener, men noget indeni mennesket, som kommer et andet sted fra, en dyb omhed.

I Johnsons spinkle krop bliver svagheit til en styrke, som om hun siger: Verden tænker gennem mig. Som om vi her får sandheden at vide. Fordi kroppen er det sidste sted for modstand? Johnson er maksimalt til stede, og vi kan ikke andet end også at være det.

Kitt Johnson har med sit arbejde løftet scenekunsten til et nyt niveau hvor gamle traditioners kropsbevidsthed (butoh) mødes med mere urbane og rustikke kropsexperimentet tilsat omhed og krisebevidsthed.

acmpp@cbs.dk

For å nå oasen, må du krysse ørkenen

PROSTITUSJON: Den korte dokumentarfilmen *Rita* er historien om en prostituert av den gamle skolen i Aten. AV HANS HENRIK FAFNER

Rita
Regissør George Danopoulos
Hellas

Rita er en rørende fortelling om en prostituerts skjebne i Aten. Med sin siste dokumentarfilm tegner George Danopoulos et bilde av denne kvinnen ved navn Rita – en hjerteskjærende film som uttrykker en egen poetisk skjønnhet, midt i elendigheten.

Vi får aldri vite alderen hennes, bare at hun ikke kan regnes som noen ungdom lenger, men at hun ennå ikke er ved veis ende av sin karriere. Vi ser aldri ansiktet hennes der hun gir oss en omvisning rundt på arbeidsplassen mens hun forteller historien sin. «Dette stedet er mitt liv», sier hun. «Det er her jeg vokste opp, erfarte [...] ble nedslått av livet, ga og tok, fellet. Alt skjedde her.» På veggen er det en klokke med et bilde av Marilyn Monroe, og i bakgrunnen spiles en gammel Lionel Richie-låt.

Få slutter når de først har begynt. Du starter ikke som prostituert med en bevissthet om det; snarere dreier det seg om en impulsiv beslutning. Det er først etter en viss tid at du tenker over det og innser hvilket valg du har tatt, og hva det koster deg. Du har enten mot til å slutte, eller mot til å fortsette. Og det er i denne fasen av livet at Danopoulos møter Rita. Hennes tanker og erfaringer er nok de samme som hos mange andre kvinner i samme yrke, og likevel er det hele svært personlig. Det er ingen merkbare sosial indignasjon, noe som ville vært naturlig, for situasjonen hennes er virkelig nedverdiggende. Her leiles ingen dom. I stedet utviser regissøren en sterk trang til å forstå og til å lytte, slik at det er helt opp til Rita hvordan hun vil presentere seg selv.

Hun er ærlig. Visse deler av jobben har hun alltid likt, særlig interaksjonen med kundene. Det gjør hun fremdeles; det er én av grunnene til at hun holder det gående. Hun synes det er rørende når en kunde hun ikke har sett på lenge år, kommer bort til henne, gir henne en real klem og spør hvordan det går med sønnen hennes.

Rita hevder at 95 prosent av kvinnene som jobber i denne bransjen, gjør det fordi de kort det, og at svært få gir seg etter en kort stund.

Søker tilflukt i litteraturen. Likevel, det virker som vi er vitne til en langvarig av-

skjed. Tilskueren får etter hvert et inntrykk av hvordan ting forandrer seg jo lenger du befinner deg i dette yrket. Du blir sittende fast i det daglige strevet; det blir rutine. Du holder på så lenge det trengs, forsøker å skape et bedre liv for å kunne gi barnet ditt en bedre framtid.

Rita snakker lenge om sine personlige problemer. Pengene hun har tjent, har gitt henne det livet hun har ønsket seg, men prisen har vært høy å betale. Hun får ikke sove om natten. Står opp, røyker, leser, for så å gå til sengs igjen.

Å lese er en del av hennes personlige forsvarssystem. Hun begynte å lese på skolebiblioteket da hun var 15, og hun har planer om å fortsette med lesingen resten av livet. Det er hennes flukt fra tilværelsen. Hennes tidligste litterære minne er *Kjellermennesket* av Dostojevskij, og i dag er hennes absolutte favoritt *Forbrytelse og straff* av samme forfatter. Kanskje på grunn av Sonja, romanens hore med det rene hjertet, men hun er ikke helt sikker på om det er derfor.

For å nå oasen må du krysse ørkenen. Bildene framfor oss er for det meste slørete og holder seg i sjatteringer av svart og rødt. Her og der får man et glimt av det nedslitte bordellet, med avflasket veggmaling og gamle roropplegg. Ruller med toalettpapir og pakker med kondomer. Vampete jazzmusikk akkompagnerer det hele. Rita fortsetter å snakke om viktigheten av å dele sitt indre rom mellom arbeid og privat tid.

På et tidspunkt siterer hun Camus: «Midt på vinteren fant jeg at inni i meg var det en uovervinnelig sommer.»

Rita fant aldri sommeren, men hun fant Gud midt i sin egen vinter. Hun forstår behovet for å søke trost og styrke for å holde det gløende, og dette er en del av den innsikten vi sitter igjen med etter å ha sett denne folsomme og veltalende dokumentaren. Et sjeldent glimt av en kvinne som prøver å gjøre det beste ut av sin livssituasjon, eller – som Rita selv sier – vissheten om at for å nå oasen må du krysse ørkenen.

fafner4@yahoo.dk